

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

68

Fylke: Nord-Trøndelag

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Fosha

Emne: Bålbenning

Bygdelag: Fosha

Oppskr. av: Hans Wald (88 år)

Gard: Saltruvold

(adresse): Fosha

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

- Bålbenning visse dager i året
- 1 Heite bål - å brenne bål
 - 2 Det var pinsebål. kveldn førri pinsdagen
og St. Hansbål. St. Hanskvelden. kveldn førri St. Hansdag
 - 3 Så da: det var et stort - de var herre e lite bål.
Tida
 - 4 I tilslutning til julekvelden var det aldri bål.
 - 5 Julekvelden sattes et kornbann opp på en stang
Det var til småfuglene. men det
fordredes ikke akkurat oppsat da julegrøtes
 - 6 Ikke bål i påskehelgen. bæst inn
 - 7 a. Kan ikke gi svar -
 - 8 a. brendte: Jonsok = kvelden.
b. Pinsekvelden - d.v.s.: pinse = after
c. Syffesok - kvelden (1 juli) nei
d. Olsok = kvelden. - 28 juli - nei
 - 9 Ukjent.
 - 10 Ukjent.
 - 11 Svar fell bort
 - 12 Ukjent.
 - 13 Det ikke svar å gi -
Staden.
 14. Var helst på en åpen plass. lidt fra bygge
hus. og da slik at ungdommen fikk
dansen og leke.

15. nei — 16. nei — 17. nei

Deri som stalle med bålet og tenke det

18. Gamle folk var me' - men mest ungdom

19. Ja, både gift og ugift kvinder kunde være me'

20. No er bålbreuning slut - no - en saga blott

21. Kan hende, at et yngre lag for sigangs skyld
her brendt St. Hans bål - også no. Men ellers
er vd. slike frie sammenkomster næsten forbytt
Møttened. i tilfelle & søke om lov til en slik
morskapskvell.

22. Ukjent: på Frosta er det ikke fabrikk folk.

Korleis dei bygde bålet?

23. Noen fast måte å bygge på var det ikke

24. Vi av omse slag bruktes, men ellers
var fjeretanner førsteklassens vare

25. Ukjent

Korleis dei fekk bål: vrykke?

26. Kjøp av brendsøl var det ikke

27. Det fikk man gratis

28. Slikt som låg og slaug vilde folk bli fri

29. Ukjent.

30. - Ja, vi gamle folk minnes ja lidt.

Korleis bålet skulde være.

31. Var ingen fast byggeregel der.

32. Ja, satte pris på stor flamme og my' røyk.

33. Ja, svar som under 32

34-35. Mer detaljert svar vet jeg ikke å gi -

Kva bålet skulde tjene til?

36-39. Disse spm kan eg ikke svare på
Sjölne festen.

40. Ja, Pinselikk, St. Hans bikk, Jonsok mindre kjendt

41. Sjöl sagt helst ungdommen i gammel og ny
tid, kom samen for å fiske opp gammel skikk

42. Nei, men ofte langt utover natta

43 Det hende at folk hadde brenderim me' å drak, men de var vist mer sjelden.

44. Ja, dansa og leika seg på en nøyenlunde flat plass, men ikke akkurat rundt bålet

45-46. Slikt, som hoppe over bålet, renn i rauka og mer slikt etter faste former. Når ungdom kom sammen fant de mangt på -

49. Slut - -

Et særskilt hende for jeg fortelle.

En aktet bymann hadde i mange år som overbali på en gård. Det hende at hans søn i 15 årsalderen hadde årsmålsdagen sin St Hansdag. Da ordnet han stor fest med brann av 4 tjeretånder på stang og en hel del lek for barn og ungdom. By'manden (sakførereren) drakerte også med et glas foddie - også barna fikk et lite glass. Men en hel del eldre aktverdige gubber var også innbød og møtte. Disse plassertes om et særskilt stort bord og koset sig godt langt utover knellen.

Emne no 68 -

Bålbranning på visse dager i året

- 1. Fleite bål - å brenne bål
- 2. De var: pinskebål. Kvelden før pinsedag
St. Hansbål: kvellen før St. Hansdag
- 3. La': dette var et stort dille: var berre lite bål
Tida
- 4. Tilslutning til julekvelden - aldri bål
- 5. Julekvelden skiltes et kornbann op. på en stang
- det var til småfuglene - men det for-
dredes ikke at selles opp. akkurat at da
julegrøten bared inn
- 6. Ikke bål i påskehelgen
- 7. Vet ikke svar å gi
- 8. a. brennte - Jansokkvelden
b. " Pinsesaften - d. var. kvellen før pinsedag
c. Syflerok - kvelden (1 juli) - nei
d. Olsokkvelden - 28 juli - nei

9. Ukjent.

10. "

11. Svar fell bort

12. Ukjent

13. Vet ikke svar å gi

Staden

14. Helst på en open plass - lott fra bygd hus -
og på plass, ungdommen fikk leke og danse på

15 - Nei - 16 nei - 17 nei -

Dei som stelte med bålet

- 18 Gamle folk var me, men mest ungdom
- 19. Både gifte og ugifte kvinder kunde vere me'
- 20. No bålbranning slut - en saga blott.
- 21. Kan hende, at et engere lag for en gangs
skylt, har brennt St. Hans bål også no -
men ellers er ud slike frie samentkomster
næsten forbudt. Motte vel i tilfelle

søke den høie øvrighet om lov til en
slik mørskapskrukk.

22 Ukjent. I Frostø er det ikke fabrikkfolk
Korleids dei bygde bålet.

23. Fastlagt måte å bygge på var det ikke.

24. De' er omse slag bruktes, men ellest
var tomme fjæretänder førsteklasse vare

25 Ukjent

Korleids dei fikk bål-vyrke -

26 Det fikk man gratis.

27 " " " "

28 Slikt som "låg og slang" var folk glødt de vart

29 Ukjent.

30 - Ja, vi gamle folk minnes jo lidt.

Korleids bålet skulde vera:

31 Fast. bestemt form og regler var de ikke.

32 Ja, satte pris på stor flamme og myr-raik.

33. Ja, som under 32 -

34-35 - Mer detaljert svar kan jeg ikke gi'